

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

**PROGRAM REALIZACJI
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU
ROK SZKOLNY 2026/2027**

Roczny program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający **Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)** z uwzględnieniem zmian obowiązujących od 1 września 2026 r.

I PODSTAWA PRAWNA

Program realizacji Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego opracowano w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oświatowego oraz dokumenty wewnętrzne szkoły, w szczególności:

- ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w aktualnym brzmieniu;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego, z uwzględnieniem zmian obowiązujących od 1 września 2026 r.;
- statut szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;
- aktualną podstawę programową kształcenia ogólnego oraz kierunki polityki oświatowej państwa.

Przy planowaniu działań doradczych szkoła wykorzystuje również aktualne dane i źródła informacji dotyczące systemu edukacji, prognoz zapotrzebowania na pracowników, rynku pracy, kwalifikacji oraz dostępnych wyników monitorowania dalszych losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów.

II CHARAKTERYSTYKA I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program jest rocznym, praktycznym rozwinięciem Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego. Porządkuje działania podejmowane w szkole w taki sposób, aby uczeń otrzymywał spójne wsparcie na kolejnych etapach edukacji - od rozpoznawania własnych zainteresowań i poznawania świata pracy po świadome planowanie dalszej ścieżki kształcenia. Doradztwo zawodowe jest rozumiane jako proces, a nie pojedyncze wydarzenie. Obejmuje działania realizowane podczas zajęć edukacyjnych, godzin wychowawczych, zajęć z doradztwa zawodowego, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, projektów, spotkań, konsultacji oraz kontaktów z rzeczywistym środowiskiem edukacji i pracy. Program zakłada podmiotowe traktowanie ucznia. Zadaniem szkoły nie jest wskazanie jednego 'właściwego' zawodu, lecz wyposażenie ucznia w wiedzę, umiejętności i doświadczenia pozwalające mu samodzielnie analizować możliwości, przewidywać konsekwencje decyzji oraz modyfikować plany w odpowiedzi na własny rozwój i zmieniające się warunki.

Najważniejsze założenia programu

- ciągłość i etapowość działań od klasy I do VIII;
- dostosowanie treści i metod do wieku, możliwości i potrzeb uczniów;
- łączenie samopoznania z wiedzą o edukacji, zawodach i rynku pracy;
- współodpowiedzialność dyrektora, doradcy zawodowego, wychowawców, nauczycieli i specjalistów;
- aktywna współpraca z rodzicami oraz środowiskiem lokalnym i gospodarczym;
- korzystanie z aktualnych, wiarygodnych danych i cyfrowych narzędzi informacyjnych;
- rozwijanie kompetencji przekrojowych, cyfrowych, społecznych i adaptacyjnych; 2
- uwzględnianie zmian technologicznych, automatyzacji oraz sztucznej inteligencji;
- tworzenie uczniom możliwości bezpośredniego poznawania szkół, zawodów, pracodawców i środowisk pracy;
- systematyczna ewaluacja i modyfikowanie działań zgodnie z rzeczywistymi potrzebami.

III CELE PROGRAMU

Cel główny

Przygotowanie uczniów do świadomego, realistycznego, odpowiedzialnego i samodzielnego planowania rozwoju edukacyjno-zawodowego poprzez poznawanie własnych zasobów, możliwości kształcenia, świata zawodów i rynku pracy oraz rozwijanie kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

Cele szczegółowe - uczeń

- rozpoznaje i potrafi opisać własne zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, wartości i potrzeby;
- buduje adekwatną samoocenę oraz uczy się korzystać z informacji zwrotnej;
- poznaje zawody, grupy zawodowe, kwalifikacje i różnorodne środowiska pracy;
- rozumie zależności między edukacją, kompetencjami, kwalifikacjami i możliwościami zawodowymi;
- poznaje typy szkół ponadpodstawowych i możliwe drogi dalszego kształcenia;
- korzysta z rzetelnych cyfrowych źródeł informacji edukacyjnej i zawodowej;
- uczy się analizować dane o rynku pracy i prognozy zapotrzebowania na zawody;
- rozumie wpływ automatyzacji, cyfryzacji i sztucznej inteligencji na sposób wykonywania pracy;
- poznaje znaczenie kompetencji miękkich, cyfrowych i adaptacyjnych;
- rozwija umiejętność wyznaczania celów, planowania działań i podejmowania decyzji;
- poznaje możliwości uczenia się przez całe życie oraz zdobywania i uzupełniania kwalifikacji;
- potrafi tworzyć alternatywne warianty własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe - rodzice

- poznają zasady wspierania dziecka w podejmowaniu samodzielnych decyzji;
- otrzymują aktualne informacje dotyczące szkół, rekrutacji i rynku pracy;
- poznają wiarygodne cyfrowe źródła informacji;

Cele szczegółowe - nauczyciele

- włączają elementy orientacji i doradztwa zawodowego do swojej pracy dydaktycznej i wychowawczej;
- rozpoznają mocne strony uczniów i przekazują informacje wspierające ich rozwój;
- współpracują z doradcą zawodowym i specjalistami;
- wykorzystują aktualne informacje o edukacji, zawodach i rynku pracy.

IV OBSZARY PROGRAMOWE

1. Poznawanie własnych zasobów

zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje, wartości, potrzeby, motywacja, mocne strony, ograniczenia, osiągnięcia, samoocena i możliwości rozwoju.

2. Świat zawodów i rynek pracy

zawody i grupy zawodowe, kwalifikacje, wymagania pracodawców, środowisko pracy, kompetencje przyszłości, prognozy zatrudnienia, przedsiębiorczość, elastyczne formy pracy, automatyzacja i sztuczna inteligencja.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

system edukacji, typy szkół ponadpodstawowych, rekrutacja, kształcenie ogólne i zawodowe, kwalifikacje, źródła informacji, Zintegrowany System Kwalifikacji i rozwój przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju

wyznaczanie celów, podejmowanie decyzji, tworzenie wariantów ścieżki, analiza konsekwencji, indywidualny plan działania i korzystanie ze wsparcia.

V METODY I FORMY PRACY

- warsztaty i ćwiczenia aktywizujące;
- rozmowy kierowane, dyskusje i debaty;
- praca indywidualna, w parach i w grupach;

- metoda projektu i zadania problemowe;
- portfolio, karty samooceny i indywidualne plany działania;
- gry dydaktyczne, symulacje i scenki sytuacyjne;
- symulacja rozmowy kwalifikacyjnej i ćwiczenia autoprezentacji;
 - analiza przypadków, ofert edukacyjnych, opisów zawodów i danych rynkowych;
- spotkania z przedstawicielami zawodów, absolwentami, pracodawcami i przedstawicielami branż;
- wizyty zawodoznawcze, wycieczki edukacyjne, targi i dni otwarte;
- prezentacje, filmy, materiały multimedialne i zasoby cyfrowe;
- konsultacje doradcze
- wykorzystywanie platform edukacyjnych, baz zawodów, wyszukiwarek szkół i kwalifikacji.

VI TREŚCI PROGRAMOWE - KLASY I-III

1. Poznaję siebie

- uczeń nazywa swoje zainteresowania i potrafi opowiedzieć o tym, co lubi robić;
- dostrzega własne mocne strony, sukcesy i rozwijające się umiejętności;
- rozpoznaje, że ludzie różnią się zainteresowaniami i zdolnościami;
- uczy się przyjmować informację zwrotną i podejmować kolejne próby;
- rozpoznaje proste umiejętności cyfrowe wykorzystywane w nauce i codziennym życiu.

2. Poznaję świat pracy

- poznaje zawody wykonywane przez osoby z najbliższego otoczenia;
- opisuje podstawowe czynności wykonywane w wybranych zawodach;
- odgrywa role zawodowe w zabawach i scenkach;
- dostrzega społeczną wartość pracy i wzajemną zależność różnych zawodów;
- zauważa, że narzędzia i technologie zmieniają sposób wykonywania pracy.

3. Uczę się i rozwijam

- rozumie, że uczenie się pomaga rozwijać zainteresowania i umiejętności;
- wskazuje ulubione aktywności edukacyjne;
- korzysta z książek, rozmów, obserwacji i prostych zasobów cyfrowych jako źródeł wiedzy;
- uczy się planować krótkie zadania i doprowadzać je do końca.

4. Pierwsze decyzje i plany

- opowiada o swoich marzeniach i pomysłach na przyszłość;
- wybiera sposób wykonania prostego zadania i uzasadnia swój wybór;
- rozumie, że zainteresowania i plany mogą zmieniać się wraz z rozwojem.

VII TREŚCI PROGRAMOWE - KLASY IV-VI

1. Moje zasoby i potencjał

- uczeń określa zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności i mocne strony;
- analizuje swoje sukcesy i trudności oraz wskazuje sposoby rozwoju;
- rozpoznaje kompetencje społeczne i cyfrowe, które już posiada;
- prezentuje swoje zainteresowania, osiągnięcia lub wykonane projekty.

2. Zawody i zmieniający się rynek pracy

- poznaje różne grupy zawodów i środowiska pracy;
- rozpoznaje związki między przedmiotami szkolnymi a kompetencjami wykorzystywanymi w pracy;
- wskazuje czynniki wpływające na wybór zawodu;
- rozumie podstawowe znaczenie wynagrodzenia, kosztów życia i odpowiedzialności zawodowej;
- analizuje przykłady zmian zawodów pod wpływem technologii i przemian cywilizacyjnych;
- poznaje znaczenie współpracy, komunikacji, kreatywności i rozwiązywania problemów.

3. Uczenie się i źródła informacji

- rozpoznaje własne preferencje dotyczące uczenia się;
- korzysta z różnych źródeł informacji i uczy się oceniać ich wiarygodność;
- poznaje cyfrowe zasoby związane z zawodami i edukacją;
- rozumie, że rozwój kompetencji wymaga systematyczności i uczenia się przez całe życie.

3. Planowanie

- wyznacza krótkoterminowe cele i określa kroki potrzebne do ich osiągnięcia;
- analizuje możliwe konsekwencje prostych decyzji;
- uczy się tworzyć rozwiązania alternatywne i modyfikować plan.

VIII TREŚCI PROGRAMOWE - KLASY VII-VIII

1. Pogłębione poznawanie własnych zasobów

- uczeń dokonuje autoanalizy zainteresowań, uzdolnień, kompetencji, wartości i aspiracji;
- porównuje własną samoocenę z informacją zwrotną otrzymywaną od innych;
- analizuje znaczenie stanu zdrowia i indywidualnych możliwości w odniesieniu do wybranych ścieżek;

- wykorzystuje odpowiednio dobrane narzędzia, w tym cyfrowe, jako pomoc w rozpoznawaniu zasobów;
- formułuje własne cele edukacyjne i rozwojowe.

2. Świat zawodów i rynek pracy

- analizuje zawody, zadania zawodowe, kwalifikacje i wymagane kompetencje;
- porównuje własne zasoby z wymaganiami wybranych zawodów i kierunków kształcenia;
- poznaje aktualne trendy i prognozy rynku pracy;
- analizuje zapotrzebowanie na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego;
- poznaje rolę pracodawców, publicznych służb zatrudnienia, OHP, agencji zatrudnienia i innych instytucji;
- rozumie znaczenie autoprezentacji, komunikacji i budowania doświadczeń;
- analizuje pracę zdalną, elastyczne formy zatrudnienia i przedsiębiorczość;
- rozpoznaje możliwy wpływ automatyzacji i sztucznej inteligencji na zadania zawodowe, powstawanie nowych specjalizacji i zanikanie części czynności;
- poznaje znaczenie wolontariatu, projektów społecznych i aktywności dodatkowej dla rozwoju kompetencji.

3. Rynek edukacyjny

- poznaje strukturę szkolnictwa ponadpodstawowego i możliwe dalsze ścieżki;
- analizuje ofertę liceów, techników i branżowych szkół I stopnia;
- poznaje zasady i terminy rekrutacji;
- porównuje korzyści i wymagania związane z różnymi typami szkół;
- analizuje możliwości zdobywania kwalifikacji zawodowych i dalszego kształcenia;
- korzysta z cyfrowych wyszukiwarek szkół i wiarygodnych materiałów informacyjnych.

Podejmowanie decyzji i planowanie kariery

- tworzy co najmniej dwa realistyczne warianty dalszej ścieżki edukacyjnej;
- określa kryteria ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- analizuje korzyści, ograniczenia i konsekwencje możliwych decyzji;
- tworzy indywidualny plan działania;
- wie, gdzie i do kogo zwrócić się po dodatkową pomoc;
- wykorzystuje narzędzia cyfrowe do porządkowania informacji, ale krytycznie ocenia ich wyniki.

4. Podejmowanie decyzji i planowanie kariery

- tworzy co najmniej dwa realistyczne warianty dalszej ścieżki edukacyjnej;
- określa kryteria ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- analizuje korzyści, ograniczenia i konsekwencje możliwych decyzji;
- tworzy indywidualny plan działania;
- wie, gdzie i do kogo zwrócić się po dodatkową pomoc;
- wykorzystuje narzędzia cyfrowe do porządkowania informacji, ale krytycznie ocenia ich wyniki.

IX SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

- obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w których nauczyciele wskazują związki treści przedmiotowych ze światem pracy i kompetencjami;
- zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII;
- zajęcia z wychowawcą;
- działania prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- projekty edukacyjne, konkursy, koła zainteresowań i przedsięwzięcia interdyscyplinarne;
- indywidualne konsultacje dla uczniów i rodziców;
- spotkania z przedstawicielami zawodów i pracodawcami;
- udział w dniach otwartych szkół, targach edukacyjnych i wydarzeniach branżowych;

X METODY PRACY

- metody aktywizujące: dyskusja, burza mózgów, mapa myśli, praca w grupach, gry i symulacje;
- metody diagnostyczne i autorefleksyjne: kwestionariusze, karty samooceny, portfolio, analiza osiągnięć;
- metoda projektu i zadania problemowe;
- prezentacje, filmy edukacyjne, materiały multimedialne
- wywiady z przedstawicielami zawodów i pracodawcami;
- wizyty zawodoznawcze i obserwacja środowiska pracy;
- praca z aktualnymi danymi, prognozami i wyszukiwarkami szkół, zawodów oraz kwalifikacji;
- ćwiczenia rozwijające umiejętność krytycznej oceny informacji cyfrowych i odpowiedzialnego korzystania z narzędzi AI.

XI CYFROWE NARZĘDZIA DORADZTWA ZAWODOWEGO

Zgodnie z kierunkiem zmian obowiązujących od roku szkolnego 2026/2027 szkoła systematycznie wykorzystuje cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego i zapoznaje z nimi uczniów oraz rodziców. Narzędzia te służą pozyskiwaniu i porządkowaniu informacji, porównywaniu możliwości, rozwijaniu samodzielności ucznia i ułatwianiu komunikacji z osobami udzielającymi wsparcia.

- ogólnodostępne platformy edukacyjne i strony internetowe zawierające informacje o zawodach i kształceniu;
 - ogólnopolskie bazy zawodów i kwalifikacji;
 - cyfrowe wyszukiwarki szkół i ofert edukacyjnych;
 - prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego oraz inne aktualne prognozy rynku pracy;
 - platformy komunikacji z uczniami i rodzicami;
 - narzędzia wspierające samoocenę, planowanie celów i tworzenie indywidualnego planu działania.
- Korzystanie z narzędzi cyfrowych jest łączone z edukacją informacyjną: uczniowie uczą się sprawdzać aktualność i wiarygodność źródeł, odróżniać informację od reklamy, porównywać dane z kilku źródeł oraz świadomie korzystać z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji. Wyniki automatycznych testów i podpowiedzi cyfrowych traktowane są pomocniczo, a nie jako rozstrzygnięcie dotyczące przyszłości ucznia

XI ROLA I WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Rodzice są ważnym partnerem szkoły w procesie podejmowania przez ucznia decyzji edukacyjno-zawodowych. Ich rola polega przede wszystkim na wspieraniu samodzielności dziecka, rozmowie o jego zasobach i możliwościach oraz pomocy w docieraniu do rzetelnych informacji.

- udostępnianie materiałów i cyfrowych źródeł informacji;
- włączanie rodziców jako przedstawicieli zawodów, pracodawców lub branż w działania szkoły;
- organizowanie wydarzeń wspierających planowanie ścieżki kariery uczniów.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

WSDZ ma charakter otwarty i podlega okresowej aktualizacji. Zmiany mogą wynikać z nowelizacji przepisów, wniosków z ewaluacji, zmian w systemie edukacji, rozwoju nowych technologii, sytuacji na rynku pracy oraz rozpoznanych potrzeb społeczności szkolnej. Najważniejszym rezultatem systemu ma być wzrost samodzielności ucznia w planowaniu przyszłości. Szkoła nie podejmuje decyzji za ucznia, lecz tworzy warunki do poznawania siebie, zdobywania rzetelnej informacji, doświadczania świata pracy i edukacji, rozważania różnych możliwości oraz podejmowania wyborów

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA OSTROROGA W OSTROROGU

64-560 Ostroróg

ul. Jana Ostroroga 14

tel. +48 61 29 16 772

www.spostrorog.pl

z uwzględnieniem ich konsekwencji. Realizacja WSDZ powinna wzmacniać przekonanie, że rozwój edukacyjno-zawodowy jest procesem trwającym przez całe życie, a zmiana planów, uzupełnianie kwalifikacji i uczenie się nowych kompetencji są naturalną odpowiedzią na rozwój człowieka i zmieniający się świat.

Opracowała: Angelika Synowczyńska